

fremSAT i mine tidligere Udtalelser, dels af de Bemærkninger, jeg her skal fremføre i Anledning af de af forskellige ærede Medlemmer stillede Forespørgsler.

Jeg kommer først til de af det ærede Medlem Hr. Axel Møller stillede Spørgsmaal, af hvilke det første var: Paa hvilke Punkter er efter Udenrigsministerens Formening forhenhværende Udenrigsminister Deuntzers og Professor Matzens Udtalelser om Neutralitetsforpligtelserne forældede? Forinden jeg gaar nærmere ind paa dette Spørgsmaal, kunde det maaske være paa sin Plads at give nogle Oplysninger om de paagældende Udtalelser.

Daværende Udenrigsminister Professor Deuntzer har paa Foranledning af Forsvarskommissionen af 1902 fremsat tvende Udtalelser. Den første i Skrivelse af 4. Juni 1902, hvori han paa Udenrigsministeriets Vegne giver en Fremstilling af den militære Opgave, som Opretholdelsen af Neutraliteten stiller en Stat, med særligt Henblik paa den danske Stat. Han fremsætter den almindelige Regel, at den Stat, der under en Krig mellem to eller flere Stater vil holde sig neutral, har den Pligt at afholde sig fra enhver Deltagelse i Krigen saavel som fra Begunstigelse af nogen af de krigsførende og er samtidig berettiget til at kræve, at de krigsførende ikke paa folkeretsstridig Maade benytter dens Territorier til Lands eller til Vands. Der henvises i denne Forbindelse til Parisersøretsdeklarationen af 16. April 1856 saavel som til Haagerkonventionen af 29. Juli 1899 om Regler og Vedtægter til Lands og til Vands, idet det udtales, at for saa vidt særlige traktatmæssige Bestemmelser ikke haves, er den neutrale Stats Retsforhold bestemt ved almindelig Folkeret, angaaende hvilken henvises til Professor H. Matzens i 1900 udgivne Bog: Forelæsninger over den positive Folkeret.

Efter en Omtale af Udstedelse af Neutralitetserklæringer fremsætter Professor Deuntzer dernæst nogle Betragtninger vedrørende den militære Opgave, der i Overensstemmelse med de omtalte folkeretlige Regler efter hans Opfattelse paahviler den neutrale Stat. Der udtales i denne Forbindelse følgende, som jeg med den ærede Formands Tilladelse vil oplæse: „Under den omtalte Forudsætning er det Danmarks Pligt med militær Magt at søge at værges sin Neutralitet mod den forsætlige Krænkelse af denne, og finder man sig uden Indvending i den fremmede Stats Overgreb, vil dette være et klart Brud fra Danmarks Side af dets Neutralitet. I lige Linie hermed staar

det, ikke blot hvis Danmark indskrænker sig til en blot Protest, men i Almindelighed ogsaa, hvis Danmark nøjes med en rent formel Modstand, der alene gaar ud paa at konstatere, at det stedfindende betragtes som en Krænkelse af Landets Neutralitet, og at man vilde modsætte sig det med Magt, men paa Grund af den fremmede Stats militære Overlegenhed anser sig for ude af Stand dertil. Kun da vil den nævnte formelle Konstatation være tilstrækkelig til at fritage Danmark for Beskyldning for at have brudt sin Neutralitet, hvis den fremmede Stat angriber med en saa overvældende Styrke, at der ikke for Danmark er nogen som helst Udsigt til et lykkeligt Forsvar, i det mindste i nogen, om end kort Tid.

Hvad der kræves af Danmark, er saaledes ikke det umulige, at det skal være i Stand til med Magt at afværge enhver tænkelig Krænkelse af dets Neutralitet, men derimod, at Danmark skal have og i paakommende Tilfælde vise den bestemte Villie at gøre, hvad der er muligt i saa Henseende. Danmark vil derfor ikke kunne opnaa at betragtes som en virkelig neutral Stat, naar det ikke er i Besiddelse af en saadan militær Magt, som svarer til, hvad der efter Landets Evne og Forhold kan ydes uden Overbebyrdelse eller Svækkelse af dets nationale Liv, og som i alt Fald nogenlunde stemmer med, hvad der forholdsmæssigt er normalt for andre i det internationale Samfund deltagende Stater.“

I en ny Udtalelse af 24. Juni 1903 gives der en nærmere Udvikling af Neutralitetserklæringers Betydning og Muligheden for Afgivelse af en almindelig Neutralitetserklæring eventuelt i Forbindelse med andre Magters enslydende Erklæringer.

Spørgsmaalet om Anerkendelse af eller Garanti for Danmarks Neutralitet omtales, idet der henvises til, at selv en garanteret Neutralitet ikke betyder det samme som en garanteret Integritet, hvorhos der henvises til den kendte Traktat af 8. Maj 1852, Artikel 2, der lyder: „De høje kontraherende Magter, der anerkender Princippet for det danske Monarkis Integritet som permanent“. Idet der henvises til, at en almindelig Neutralitetserklæring ikke vil være tilstrækkelig Garanti for, at Danmark vil afholde sig fra krigerske Foretagender, saa længe det ikke angribes, peges der paa Nødvendigheden i denne Henseende af, at Regering, Rigsdag og Folk stadig i Handling lægger for Dagen, at man overalt, hvor Lejlighed gives, vil bevare og fremme et venskabeligt Forhold til andre Lande,